

УТВЪРЖДАВАМ:

Директор: Р.Цветкова

Заповед № 26/20.09.2016 г.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
на Детска градина „Слънце“
за периода 2016г.- 2020г.

Стратегията определя актуалните цели за развитие на детското заведение за четиригодишен период.

Нормативна осигуреност на стратегията за развитие:

Закон за предучилищното и училищно образование;

Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищното образование (Обн. - ДВ, бр. 46 от 17.06.2016 г., в сила от 01.08.2016 г.);

Наредба № 6 от 11 август 2016 г. за усвояването на българския книжовен език;

Наредба № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование

Положителната практика от цялостната дейност на ДГ "Слънце" – с.Ново Делчево

ВЪВЕДЕНИЕ

Стратегията е система от педагогически идеи и поредица от действия, които водят до нови състояния в зависимост от актуалните и бъдещите потребности на ДГ „Слънце“. Тя се опира на миналия положителен опит, начертава бъдещи действия по посока на очаквания резултат, търси вътрешни ресурси и потенциални възможности. Определя условията и характера на дейностите, очертава вероятните трудности, установява принципите на ръководство.

Стратегията се опира на съвкупността от взаимосвързаните мисия, визия, ценности, дейности, цел и подцели.

I. МИСИЯ

Мисията определя приоритетите на детската градина и съдържа информация за най-важните и значими аспекти и бъдещи ориентации на педагогическата работа.

Мисията на ДГ „Слънце“ е:

- да подкрепя и въвежда в потенциалните възможности на всяко дете;
- да създава благоприятна позитивна и разнообразна среда за неговото развитие;
- да мотивира учителите да реализират в най-висока степен уменията си;
- да стимулира и убеждава родителите и обществеността, че детската градина е значима и необходима среда за пълноценното развитие на детето от предучилищна възраст.

II. ВИЗИЯ

Визията е реалистична, краткосрочна и дългосрочна картина на настоящето и бъдещето на детската градина.

Тя отразява непрекъснатост на промяната, вземайки под внимание мисията на детската градина.

групи въпроси.

Първа – очертаващи смисъла на процеса:

- Как работим със заобикалящата ни общност?
- Какво изпитваме един спрямо друг в хода на общата работа?
- Как ще направим детската градина желано място за всекиго?
- Как ще измерваме прогреса (успехите)?

Втора – показващи развитието на самия процес:

- Каква философия споделя детската градина?
- Какъв ще бъде приносът на всеки?
- Каква репутация да има детската градина?

В този смисъл настоящата стратегия е ориентирана към следната визия:

Детска градина „Слънце” да бъде:

- Място*, където детето се чувства щастливо, защитено, разбирано и подкрепяно.
- Предпочитана среда* за 1–7-годишните деца, където се гарантира тяхното умствено, емоционално, социално, личностно и здравно-физическо развитие.
- Център* за родители, търсещи и намиращи подкрепа, сътрудничество, педагогическа информация
- Средище* на хора, които обичат децата и професиите си, поддържат квалификацията си на - съвременен равнище, стремят се към висока професионална реализация и са удовлетворени от работата си.

III. ЦЕЛ НА СТРАТЕГИЯТА

Изграждане на иновационна образователна среда за достъп и равен шанс за предучилищно възпитание на всички деца.

Оптимизиране на възможностите на детското заведение да се превърне в център за образователна, културна и социална дейност не само като краен продукт, но като атмосфера, дух и начин на мислене за осъществяване на многостранни инициативи.

Подцели:

1. Създаване на екип за иновационен опит в детската градина за повишаване качеството на работа в цялата градина – ориентация към успех.
2. Създаване на условия и възможности за избор и включване в значими дейности, адресирани към индивидуалните потребности: на децата (кътове, материална база, дейности, ателиета, школи) и на учителите (работна среда, работно поле за изява).
3. Инициране на нов стил на управление за приспособяване на детската градина към постоянно изменящата се среда, за стимулиране адекватната реакция на успехите и неуспехите и др.
4. Интегриране на децата със специални образователни потребности и на „нестандартните деца“.
5. Активизиране работата на родителската общност.

IV. ЦЕННОСТИ И РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ НА СТРАТЕГИЯТА

1. Хуманизиране и демократизиране дейността на детската градина и поставяне на детето в центъра на педагогическите взаимодействия.
2. Реализиране на ценностите и принципите на педагогиката за толерантност и ненасилие.
3. Позитивното възпитание да бъде в основата на педагогическото взаимодействие.
4. Внедряване на съвременен мениджмънт и маркетинг съобразно новите потребности, изисквания и тенденции в контекста на Европейското образователно пространство.
5. Създаване на условия за квалификационна дейност на педагогическата колегия, основаваща се на поддържащото образование – *образование през целия живот*.
6. Подкрепа на децата и техните семейства.

V. ЕТАПИ ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА СТРАТЕГИЯТА

1. Анализ на състоянието на детската градина.

Отправна точка за разработване на стратегията е анализът на собствената ни дейност (оценка на силните и слаби страни) и релевантната социокултурна среда (оценка на шансовете и опасностите).

За да съществува и се развива ДГ ”Слънце” е необходимо да се изучават възникналите и

прогнозират възможните изменения в обкръжаващата среда. Да се оценяват възможните заплахи и благоприятните възможности. Основен инструмент за осъществяване на тази задача е SWOT- анализа.

В резултат на SWOT- анализа се оформят четири възможни ситуации:

- Благоприятните възможности да съвпадат със силните ни страни /опит, лидерство - финансова политика /
- Детското заведение да има редица слабости / недостатъци / и да не може да се възползва от благоприятните възможности на външната среда / финансова политика- демотивация/
- Невъзможност за използване на силните страни /предимствата/ на детското заведение поради съществуване на външни заплахи - /мотивиран персонал, добра база-демографски и финансови проблеми/
- Съвпадение на вътрешни слабости и заплахи от външната среда /стара материална база-силна конкуренция /.

Успехът на детското заведение зависи от това, до каква степен директорът и педагогическия колектив ще успеят да използват благоприятните възможности и предимства от една страна, и навременно отчитане на външните заплахи и недостатъци от друга.

В хода на анализа ще изследваме и оценяваме съществуващата информация. Тази информация се състои от обективни и субективни компоненти. Към обективните причисляваме материалната среда, оборудването, обзавеждането, заобикалящите ни природни дадености.

Субективни –качеството на възпитателно-образователния процес, предоставян като услуга в детското заведение, атмосферата, отношенията, утвърдили се през годините имидж и др.

В ОДЗ“Слънце” се приемат деца на възраст 1–7 години, по желание на родителите (съгласно ЗПУО и наредба №5/03.06.2016г.на МОН), като групите се оформят по реда на подадените молби и правилата за прием на общината. Не се допуска подбор по пол, етническа, религиозна и социална принадлежност или по друг диференциращ признак. Зачитат се Конвенцията за правата на детето, Законът за закрила на детето и Конституцията на Република България.

Понастоящем функционират 7/седем/ групи, на три адреса , в три различни населени места , както следва:

1.В с. Ново Делчево – 3 групи с общ брой записани деца – 50.

2.В с. Дамяница – 3 групи с общ брой записани деца- 75.

3.С Левуново – 1 група с общ брой записани деца- 13.

4.Персоналът е разпределен в две категории :

- педагогически – 11 щатни бройки

- непедагогически – 12 щатни бройки

Извън щата на ДГ – медицински специалисти -6 , от които 4 мед. сестри в яслени групи.

5.Възрастов състав на педагогическия персонал – до 30 години – 2; 31-40 години – 1; 41 -50 години – 1 и над 50 – 7

6. Образование на педагогическия персонал – Степен магистър- 6, бакалавър -2, проф. бакалавър -3

7.Професионално квалификационна структура –директора е с втора ПКС и един учител с четвърта ПКС.В детската градина има 1 главен учител.Старши учители- 6, учител - 3.

Микро средата, която има значение за функционирането на ДГ ” Слънце”включва основно:

- Потребители и социалната поръчка на обществото –родители и деца, потребители на образователната услуга;
- Конкуренти – детски градини разположени на територията на община Сандански

- Финанси –целево финансиране чрез бюджета на община Сандански, собствени приходи;
- Персонал – педагогически, притежаващ необходимия опит и квалификация; непедагогически, отговарящ на изискванията за заемане на съответната длъжност.

Макро средата се определя от:

Демографския фактор –броя на децата в детската градина;

- Природната среда –подходящо местоположение, удобни транспортни връзки.
- Културна среда – влияеща върху приемане на маркетингови решения по следните аспекти :
 - изграждане на национални и общочовешки ценности;
 - интеграция на деца със специални образователни потребности.

Силните страни на ДГ ”Слънце” могат да се разгледат в няколко аспекта:

- Финансова самостоятелност на детското заведение-второстепенен разпоредител с бюджетни кредити и изграден опит за издръжка на делегиран бюджет;
- Много добра подготовка за училищно обучение - по отзиви на родители и колеги от началния курс на училищата , в които постъпват децата завършили подготвителна група в ДГ „Слънце“;
- Непрекъснато проучване и своевременно задоволяване потребностите на пазара / родители и общество/
- Запазени и развити традиции по възпитаване в национални и общочовешки ценности, добър социокултурен опит- ежегодни празници, участие в конкурси на общинско , регионално , национално ниво, открити практики пред родителите, тренинги с родители
- Учители с добър педагогически опит и ПКС.
- Компетентно ръководство – административно и финансово;
- Добро местоположение и инфраструктура, в близост до главен път Е- 79 ;

Слаби страни:

- Недостиг на парични средства за издръжка на децата.
Разминаване между действителни и необходими разходи за издръжка на едно дете;
- Липса на достатъчно средства за мотивиране на учителите в квалификационна дейност и професионално израстване;
- В по голямата си част материалната база е остаряла и затруднява провеждането на качествен образователно-възпитателен процес;
- Ограничени възможности за използване на алтернативни източници за финансови средства;

Външните благоприятни възможности за въздействие върху ДГ ” Слънце ”

са определено ограничени и се изразяват в:

- настоящата финансова политика на Община Сандански е насочена приоритетно към развитие на детските заведения и училищата;
- положителна обществена нагласа и повишаване обхвата

на децата.

Несъмнено **заплахите** от външната среда са много повече. Това са настоящи и бъдещи условия, които ще въздействат неблагоприятно върху дейността на детското заведение:

- демографските проблеми, породени от миграцията и емиграцията на младото население, влияят върху броя на децата в детската градина;
- липсата на съфинансиране по някои важни дейности;
- нормативната законова уредба, оставяща детските заведения извън проектите за информационни технологии, саниране, др. Те са насочени предимно към училищната мрежа. Всичко, което се прави до момента е с помощта на община Сандански.

Главна цел на стратегията

Предприемане на промени в ДГ ” Слънце ”, гарантиращи по-високо качество на възпитателно-образователния процес, съизмерим с държавните образователни стандарти и европейските измерения. Съхраняване и обогатяване на съществуващите възможности и традиции при осигуряване на равен достъп до образование.

Главната цел произтича от актовете, приети в рамките на Европейския съюз, както и в документите на ООН в областта на образованието, дефиниращи две основни цели на образователната политика- равен достъп до образование и качествено образование.

Основни задачи

- Създаване на оптимални условия за организиране на такава педагогическа дейност, която следвайки принципа за индивидуалния темп на развитие, да допринесе за цялостното хармонично развитие на детето.
- Създаване на реални възможности за съвременно възпитание и обучение на децата въз основа на следните принципи: “Уча, за да зная”, “Уча, за да правя”, “Уча, за да живея заедно”, “Уча, за да бъда”.
- Ново осмисляне на целта и етапите на предучилищната възраст по посока обогатяване възможностите за социализация на детето, опознаване на заобикалящата го среда, подготовката му за училище.
- Компетентно и гъвкаво прилагане на стратегии и приоритети, осигуряващи единство във възпитателно – образователната работа в подготвителните групи и началната училищна степен, съобразено с действителните образователни нужди и реалните възможности на децата.
- Възпитаване на уважение и толерантност към различията, прилагане на личностния подход при интегриране на деца със специални образователни потребности, опирайки се на действащото законодателство и активното сътрудничество с родителската общност, сдружения, фондации, специалисти.
- Адекватно и гъвкаво управление, базирано на пълноценно използване на човешките и материалните ресурси. Насочено единствено към изпълнение на основните задачи и съобразявано с динамичните промени на средата.
- Стимулиране възможностите на педагогическите и други кадри по отношение на непрекъснатата им квалификация.
- Активизиране на социалното общуване и партньорство с родители, общественост, община, регионално управление по образованието, неправителствени организации, движения, сдружения - установяване ефективни контакти и сътрудничество.

Способи за реализиране на целевата част

Ефективността на стратегията за развитие на ДГ ” Слънце ” се определя от спазването на следните принципи:

- Единство на обществена и лична ползност- ползност за родители, деца , детско заведение;
- Постоянно обновяване на възпитателно -образователния процес;
- Повишаване на конкурентно-способността;
- Активно комуникативно взаимодействие между детското заведение и потребителите на предоставяните от него услуги;
- Значимост на всички елементи и дейности в процеса на управление;
- Приемственост между семейство - детска градина – начално училище.

Дейности за реализиране на целевата част

1. Педагогическа дейност:

1.1. Качествено образование

Най-важният елемент на стратегията за развитие на ДГ ” Слънце ” са знанията, уменията и отношенията, които децата усвояват. Стремешът към пълно покритие на държавните образователни стандарти за предучилищно образование. На следващо място – предлагането на разумно количество допълнителни образователни услуги, които родителите търсят, а пазара налага. Качественото образование предполага непрекъснато надграждане на знания и умения с оглед максимално развитие потенциала на всяко дете и възможност за пълноценна социална реализация.

От една страна, образованието трябва да позволи да се развие заложеното у всяко дете. То трябва да насърчава проявлението и максималното развитие на способностите на детето, както в процеса на обучение (натрупване на знания и формиране на умения), така и в процеса на възпитание (развитие на личността). Детето трябва да може да реализира в максимална степен своите житейски планове, като зачита правилата и не накърнява правото на другите от общността.

- Стремешът ни е да опазим живота и здравето на децата, да подобрим условията, при които те пребивават, обучават се и се възпитават. Искаме да постигнем максимално сътрудничество, за избягване на всички конфликти, които унижават детето, семейството, детското заведение, учителките, персонала.

- Да създадем образователна среда, гарантираща толерантност и благополучие на детето.

- Да се приобщим по-бързо към изискванията, които Европейския съюз поставя в сферата на образователните и социални услуги.

- Да поставим основите на интеркултурно образование - изграждането на

свят за всяко дете, в който то ще се чувства дете на света

- Да утвърдим образованието чрез творчество като основен акцент в детското заведение. Да преосмислим постигнатото и го видим в светлината на бъдещето.

Детето е ценност, образованието е ценност. Родителите и обществото трябва да осъзнаят своята роля и отговорност към тази теза с нашата активна подкрепа.

- Да предоставим повече възможности на всеки работещ и желаещ да получи по-висока професионална квалификация и образование.

Всяка стратегия за развитие на предучилищното образование, включена в общообразователната

система, намира приемственост и развитие от предучилищна възраст към всички следващи степени.

Основните идеи за приемственост между предучилищната степен и училището можем да синтезираме в следните основни направления:

Подготовка за нов между-културен модел за предучилищно и Начално училищно образование- социалното, емоционалното, двигателното, познавателното и художествено-приложно развитие са взаимно-свързани и са подготвени като образователни приоритети за учебните предмети в началното училище;

- Нов момент на образование в междуетническото пространство, тъй като за първи път от близо един век подготвителната за училище група има задължителен характер.

Общо-психологическа и личностна подготовка за училищно обучение.

Това положение не зависи от мястото на функционирането на групата. Единната интегрирана подготовка на предучилищния и началния педагог възпрепятства всякакви стереотипи на противопоставяне на детска градина и училище в образователната общност;

- Подготовка за самодисциплина и личностна изява, като стартови позиции на образованието в училище.
- Откриване и стимулиране на образователния потенциал на всяко дете чрез използването на личния опит - "какво детето може да прави, а не - какво не може", което се рационализира при подходящи условия.

1.2. Дейности в процеса на възпитание

Образователният процес в ДГ "Слънце" не е и не може да бъде само процес на обучение. След семейството, учителите и детското заведение са тези, които оказват най-силно въздействие при оформянето на личността на детето. Детското заведение е мястото, където детето за първи път попада в организирана по нов за него начин социална среда. Тук то формира и затвърждава навиците си за общуване, проявява склонност към възприемане на чужди поведенчески модели и оформя основата на бъдещите си представи за добро и зло.

Наред с това предучилищното възпитание и подготовка, най-вече в периода на задължителната подготвителна група две години преди постъпване в училище, е много важно с оглед формиране на положително отношение към училището и създаване на мотивация за учене.

Усъвършенстването на възпитателно-образователната дейност в ДГ "Слънце" е неразривно свързано с нейното умело планиране. То да се осъществява съобразно нивото на групата като цяло, нивото на всяко дете поотделно и перспективата му за развитие. Да предоставим възможност на учителите самостоятелно да определят целите, темите, вариантите и методическия инструментариум на педагогическото взаимодействие. Тази система на планиране преодолява формализма и гарантира творческата свобода на учителките, от която те се възползват според възможностите и желанието си.

2. Управленска дейност

2.1. Организационното устройство на детското заведение да се приспособи към промяната в задачите, отразени в стратегията. Линеинно-функционалната структура на управление постепенно ще се заменя с дейността на многофункционални екипи като:

- Членове на екипите се овластяват да вземат решения по определен кръг проблеми, отразени в годишния план;
- Всеки член на екипа е длъжен да отговаря за определен вид дейност;
- Членовете на екипите са длъжни да провеждат регулярни обсъждания на

процеса на приемане на решения във всяка област от дейността на детското

заведение;

Съществуват и се спазват стандарти за поведение на членовете на екипите, отразени в Етичния кодекс, Правилника за вътрешния трудов ред и длъжностните характеристики;

- Знанията на всеки член да се превръщат в знания на екипа като цяло;
- Обмена на знания на екипа да увеличава общият обем от знания в детското заведение;
- Разграничение и фактическо разпределение на компетентности в зависимост от интелектуалния потенциал на членовете на педагогическата общност;
- Създаване на нови организационни форми, които да позволяват оптимизирането на образователните услуги;
- Преосмисляне на взаимоотношенията между членовете на педагогическата общност въз основа на признаването и възприемането на факта, че дейността на детското заведение е колективно отговорна.

2.2. Създаване на постоянно действащи и временни екипи в организационно-управленската структура на детското заведение:

- ☐Група по БУВОТ;
- ☐Художествено-творческа и консултативна комисия;
- ☐Комисия по трудово-правни отношения;
- ☐Комисия за приемане на даренията;
- ☐Ръководство на синдикалната организация;
- ☐Отговорници за методическите обединения;
- ☐Постоянна комисия за координация на действията при възникване на БАКПТА;
- ☐Група за оповестяване;
- ☐Санитарен пост;
- ☐Щаб за противопожарна защита.

2.3. Изграждане на модерна, ефективна и обективна система за контрол и оценка на качеството

Изграждането на система за контрол и оценка на качеството е едно от най-важните условия за развитието на ДГ ”Слънце ”.

Не може да бъде осигурено качество на възпитателно-образователния процес, без да съществуват надеждни механизми за измерване на постигнатите резултати, като основа за диференцирано заплащане труда на учителите. То се основава на няколко основни критерия:

- Степен на участие на учителите при формулиране и изпълнение целите на детското заведение;
- Степен на информационно осигуряване;
- Степен на лична отговорност за постигнатите резултати;
- Степен на лично участие в решаването на проблемите, за които са компетентни отделните личности;
- Степен на познаване значимостта на личния труд, както на педагогическия, така и на непедагогическия персонал;
- Степен на признаване на личния принос;
- Степен на самоорганизация, самоконтрол, самооценяване;
- Степен на удовлетворяване на потребностите от образование и квалификация.

2.4. Работа по проекти

За съжаление много малко от проектите дават възможност за решаване проблемите на детските заведения и обезпечават тяхната цялостна дейност. В бъдещия период да се кандидатства по проекти при следните условия:

- Установяване на системен подбор на проекти и приоритетни системи;
- Съгласие от страна на целия екип за ангажираност в реализацията на проекти;
- Връзката между цел и резултат от проекта да е ясна за всички;
- Предложения за проекти да постъпват от различни източници – екипи, личности, родители;
- Основните акценти в образователните дейности и управлението се пренасят в екипи ,изпълняващи проекти;

2.5. Квалификационна дейност

В развитието на предучилищното възпитание се наблюдава непрекъснато обогатяване възможностите за израстване на учителите. Ученето през целия живот трябва да се превърне в осъзната необходимост на педагогическата общност.

В ДГ ” Слънце ” са създадени условия за повишаване квалификацията на персонала в няколко направления:

- периодично актуализиране на знанията;
- усвояване и прилагане на интерактивни технологии, подходяща за прилагане във възпитателно-образователния процес с деца от предучилищна възраст.
- осигуряването на равен достъп и на останалите категории персонал до квалификационни дейности–помощник-възпитатели, счетоводител, касиер-домакин, готвачи.
- създаване на условия за конкуренция между учителите, мотивация за пълноценното им участие във възпитателно-образователния процес;
- използване на добри практики

2.6. Социално – битова и финансова дейност

Утвърждаване на ДГ ” Слънце ” като организация със съвременно финансиране. В един модернизиращ се и по-материален свят на образованието трябва да се погледне като на стока. В този процес особено важна е ролята на детското заведение като основополагащо звено в образователната система.

ДГ ” Слънце ”, с. Ново Делчево се стреми да осигури такава подготовка на децата за училище, че да спести в максимална степен лутанията и разочарованията на родителите. Ето защо, разработването на програмна система става задължителна и за предучилищното възпитание.

Финансирането на организациите в системата на образованието ще продължи да се извършва както със средства от държавния бюджет, така и от бюджетите на общините, от собствени средства, осигурени от извършване на допълнителни дейности, от дарения.

На ДГ ” Слънце ” е предоставена в известни рамки административно -стопанска и финансово -икономическа самостоятелност, изразяваща се в:

- Създаване на материално-технически и финансови условия за ефективен

учебно-възпитателен процес;

- Планиране и финансиране на цялостната си дейност, определяне числеността на персонала и индивидуалните трудови възнаграждения съгласно разпоредбите на Закона за държавния бюджет;
- Сътрудничество и координация с администрацията на Община Сандански;
- Детското заведение договаря, срещу заплащане от родителите, организиране и провеждане на допълнителни педагогически услуги.

2.6.1. Средства за ремонт, обновяване и развитие на материално-техническата база.

До настоящият момент непрекъснато се стремим да поддържаме и осъвременяване материално-техническата база на ДГ ” Слънце ” Периодично се извършват частични ремонтни дейности.

В общинската администрация ежегодно подаваме сведения за нуждите от извършване на ремонти и капиталови разходи за всяка бюджетна година, както и списък за основните дейности, за които ще са необходими значителни финансови ресурси. Да се търсят възможности за осъвременяване на вътрешното пространство на сградата, кухненския блок, двора.

Прогнозирани резултати

1. Участие в проекти за обновяване на цялата сграда.
2. Участие в изградената система за обмен на информация, анализи и контрол.
3. Участие в програми за квалификация и преквалификация на кадрите в ДГ ” Слънце ”. Поощряване ученето през целия живот.
4. Стимулиране на родителското и гражданско участие в цялостния възпитателно-образователен процес .

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

1. Стратегията е основен документ, който регламентира дейността на детската градина.
2. Стратегията се приема на Педагогически съвет.
3. Изпълнението на Стратегията се отчита пред Педагогическия съвет.
4. Стратегията се актуализира на 4 години.

ДЕТСКА ГРАДИНА "СЛЪНЦЕ"

ЕИК 101005624 С.НОВО ДЕЛЧЕВО УЛ."ХАДЖИ ДИМИТЪР"№2 тел. 0894721682 E-mail reni_odz@abv.bg

УТВЪРДИЛ:.....

Директор/Р.Цветкова/

ПРОГРАМНА СИСТЕМА

на Детска градина „Слънце“, с. Ново Делчево об-на Сандански

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са учителят и детето.

При провеждането на педагогическото взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигането на компетентностите по Наредба № 5 от 03.06.2016 г. за предучилищно образование.

Детската градина осигурява игрова дейност във всички видове организация на предучилищното образование през учебното и неучебното време.

Основните принципи положения, които за залегнали при организацията на педагогическия процес, при подбора и структурирането на образователното съдържание и провеждането на педагогическите ситуации в Програмната система са:

- Детето – център и субект на педагогическото взаимодействие.
- Детето е различно, уникално и неповторимо в този свят, както и вие – неговите учители и неговите родители.
- Детето се развива само в интеракцията – дете-възрастен.
- Отношението към детето – с уважение към неговата личност и подкрепа неговата индивидуалност.
- Осигуряване на условия за равен старт на всички деца, базиран на възрастта и индивидуалните темпове на тяхното развитие.
- Включване на „различното“ дете в живота на групата, чрез подкрепа и уважение от детския педагог, децата в групата и техните родители.
- Уважение към различните етноси и култури.
- Педагогическото взаимодействие е насочено към придобиване на съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешното преминаване на детето към училищното образование; утвърждаване на доброжелателно и самоуверено поведение при общуване си с връстници и възрастните.
- Интегриране на образователното съдържание по всички образователни направления.

Проследяването на детските постижения е на основание на трите етапа на учебния процес:

- 1) възприемане на информацията,
- 2) разбиране и
- 3) приложение на информацията в нови непознати ситуации и условия.

Отношението към родителите – индивиди, които са отговорни за развитието на потенциала на детето, за да може успешно да се справя в живота – е взаимно уважаващо се, толерантно и подкрепящо.

Програмната система е цялостна концепция за развитието на детето с подходи и форми на педагогическо взаимодействие, подчинени на обща цел на предучилищното образование: полагане на основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето, като се отчита значението на играта за детето.

Очаквани резултати при реализиране на програмната система:

- постигане целта на образователния процес в предучилищна възраст;
- личностно и общо психично развитие на детето, чрез неговата индивидуална и групово игрова и познавателна дейност;
- компетентно тематично разпределение на съдържанието по образователни направления за всяка възрастова група;
- конкретизиране проследяването на резултатите от предучилищното образование;
- ефективно сътрудничество между детската градина и родителите в процеса на възпитание, социализация и обучение на децата;
- оптимални взаимодействия между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

I .Подходи и форми на педагогическо взаимодействие

1.Подходи

Подходите, базисът за реализиране на програмната система, по-конкретно: съдържанието на формите на педагогическо взаимодействие; тематичните разпределения по образователните направления във всички възрастови групи; проследяването на индивидуалните резултати на детето от предучилищното образование; заложените идеи за ефективен механизъм на взаимодействие между участниците в предучилищното образование; са следните:

- Личностен и индивидуален подход към всяко дете.
- Ситуационен и интегрален подход.
- Конструктивен подход.
- Използване на Е-обучение и технологии
- Кооперативно учене
- Интеркултурно образование
- Креативност и успеваемост

2.Формите на педагогическо взаимодействие

Педагогическото взаимодействие е процес, насочен към постигането на определен очакван резултат, свързан с цялостното развитие на детето, в който основни участници са: учителят и детето. При осъществяване на педагогическо взаимодействие учителите използват игровата дейност за постигане на компетентностите по седемте образователни

направления (български език и литература; математика; околна среда; изобразително изкуство; музика; конструиране и технологии и физическа култура.).

Игровата дейност е базиса на всички видове форми на взаимодействия през учебното и неучебното време в детската градина и в подготвителна група в училище.

Формите за педагогическо взаимодействие в програмната система са:

- основна
- допълнителна

При използването на формите на педагогическо взаимодействие, детският учител се съобразява със: степента на развитие на децата в групата, възрастови особености, потребности и интереси за постигане на целта – цялостно развитие на детето.

Годишният календар е разпределен на учебна година, т.е. учебно време, което е между 15 септември и 31 май и неучебно време, което е между 1 юни и 14 септември.

Педагогическа ситуация – основна форма на педагогическо взаимодействие

Същност на *ситуацията* – педагогическата ситуация е основната форма на педагогическо взаимодействие, която протича предимно под формата на игра. Тя се организира само в учебно време, чрез нея се интегрират двата процеса – на възпитание и обучение, съобразени с играта и личният предметно-практическият опит на детето в групата.

Приложение – Ситуацията се използва при реализиране на образователните направления: български език и литература, математика, околна среда, изобразително изкуство, музика, конструиране и технологии и физическа култура.

Разпределение на педагогическите ситуации – Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в седмично разпределение, което е разработено по възрастови групи от учителите на конкретната група преди началото на учебната година и се утвърждава от директора на детската градина.

Седмичен хорариум на педагогическите ситуации

Минималният общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на седемте компетентности е:

за първа възрастова група – 11.

Общ седмичен брой на педагогическите ситуации за постигане на седемте компетентности в Програмната система е:

за първа възрастова група – 11.

Времетраене на ситуацията – Продължителността на една педагогическа ситуация, в зависимост от възрастта на децата варира:

Допълнителните форми на педагогическо взаимодействие през учебната година

Чрез допълнителните форми на педагогическо взаимодействие се разширяват и усъвършенстват компетентностите на детето по седемте образователни направления.

Допълнителните форми се организират по преценка на учителя в съответствие с интересите и потребностите на децата.

Видове допълнителни форми

Самостоятелни дейности по избор на детето – в зависимост от условията в групата;
Дейности, организирани от детския учител – различни видове игри, състезания, конкурси, екскурзии, лагери, спортни празници, тържества, развлечения, наблюдения на обекти от околната среда.

Приложение:

Провеждат се извън времето на педагогическите ситуации, както в учебното, така също и в неучебното време.

Допълнителни форми, използвани в учебно време

Наименование: самостоятелните дейности по избор на детето, дейности, организирани от детския учител.

Време за организиране: от 15 септември до 30 май на съответната година.

Приложение: в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.

Допълнителни форми ,използвани през неучебно време

Наименование: самостоятелните дейности по избор на детето, дейности, организирани от детския учител.

Време за организиране: от 1 юни до 14 септември на съответната година.

Приложение: в сутрешни режимни моменти и след следобедния сън.

II.Разпределение на формите на педагогическо взаимодействие

ДГ „Слънце" е с целодневна организация на учебния ден. Учебният ден включва основните и допълнителните форми на педагогическо взаимодействие, както и време за почивка и самостоятелни дейности по избор на детето. Неучебното време без основни форми на педагогическо взаимодействие е в периода от 1 юни до 14 септември.

Предучилищното образование в ДГ „Слънце“ се осъществява при целодневна организация и осигурява възпитание, социализация, обучение и отглеждане на децата в рамките на 12 астрономически часа на ден през учебната година. Началният час на сутрешния прием и крайният час за изпращане на децата за деня се определят с Правилника за дейността на детската градина.

В целодневната организация в учебното време се редуват основна и допълнителни, а в неучебното време - само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие, като се осигуряват и:

1. условия и време за игра, почивка, включително следобеден сън; 2. условия и време за хранене - сутрешна закуска, обяд и две задължителни подкрепителни закуски - между сутрешната закуска и обяда и между обяда и вечерята; 3. дейности по избор на детето. Началният час на сутрешния прием и крайният час на изпращането на децата за деня се определят с Правилника за дейността на детската градина.

Учителят в групата определя редуването на формите на педагогическо взаимодействие и организира деня на детето в предучилищното образование. Конкретното разпределяне на педагогическите ситуации по образователни направления се осъществява в годишно и седмично разпределение.

Броят на педагогическите ситуации и образователните направления, по които те ще се

провеждат са, както следва:

Разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие по образователни направления и възрастови групи:

Образователни направления	първа възрастова група	втора възрастова група	трета възрастова група	четвърта възрастова група
Български език и литература	2	2	2	3
Математика	1	1	2	2
Околен свят	2	2	2	3
Изобразително изкуство	1	2	2	2
Музика	1	2	2	2
Конструиране и технологии	1	1	2	2
Физическа култура	3	3	3	3
общ брой педагогически ситуации	11	13	15	17

Седмично разпределение на основните форми на педагогическо взаимодействие по образователни направления и възрастови групи

Първа възрастова група

ден от седмицата	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
ПС-ОН	1.Околен свят	1.БЕЛ	1.Математика	1.Конструиране	1.БЕЛ
	2. Физическа култура	2.Физическа култура	2.Музика	и технологии 2.Околен свят	2.Физическа култура
			3.Изобразително изкуство		

Втора възрастова група

де н от се дм иц ат а	понеделн ик	вторник	сряда	четвърт ък	петък
П С- О Н	1.Околен свят	1.БЕЛ	1.Математик а	1.БЕЛ	1.Околен свят
	2.Физичес ка култура	2.Физическ а култура	2.Музика	2.Физиче ска култура	2.Изобразите лно изкуство
		3.Изобразит ел-но изкуство	3.Изобразите лно изкуство		3.Музика

Трета подготвителна възрастова група

ден от сед ми цат а	понеделн ик	вторник	сряда	четвъртък	петък
ПС- ОН	1.БЕЛ	1.Математи ка	1.БЕЛ	1.Математ ика	1.Околен свят
	2.Околен свят	2.Изобразит ел- но изкуство	2.Музика	2.Изобрази телно изкуство	2.Музика

	3.Физическа култура	3.Физическа култура	3.Конструирание и технологии	3.Физическа култура	3.Конструирание и технологии
--	---------------------	---------------------	------------------------------	---------------------	------------------------------

Четвърта подготвителна възрастова група

ден от седмицата	понеделник	вторник	сряда	четвъртък	петък
П С- О Н	1.БЕЛ	1.Математика	1.Околен свят	1.Математика	1.БЕЛ
	2.Околен свят	2.БЕЛ	2.Конструирание и технологии	2.Околен свят	2.Музика
	3.Изобразително изкуство	3.Физическа култура	3.Изобразително изкуство	3.Физическа култура	3.Конструирание и технологии
	4.Физическа култура		4.Музика		

Тематично разпределение за всяка възрастова група

Тематичното разпределение осигурява ритмично и балансирано разпределение на съдържането по образователни направления и включва темите за постигане на отделни компетентности като очаквани резултати от обучението, както и методите и формите на проследяване на постиженията на децата.

Тематичното разпределение се разработва като се отчитат интересите на децата и спецификата на образователната среда.

Механизъм за взаимодействие между участниците в предучилищното образование

Механизмът има за цел да регламентира конкретните задължения за координирани действия между всички ангажирани субекти в процеса на предучилищното образование за осигуряване на качествено предучилищното образование за всяко дете.

Задачи:

- Да обедини съществуващите и да открива нови ресурси за ефективно взаимодействие между участниците.
- Да регламентира техните права и задължения.
- Да определи формите и подходите на сътрудничеството.
- Да изясни възможностите за управление и контрол на процеса.

Според чл. 2, ал. 2 от ЗПУО: Участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, както и родителите.

Предучилищното детство е много ценен и значим период в живота на човека. Безспорни авторитети за детето в тази възраст са възрастните (родители и екипа в детската градина), които оказват съдействие и подкрепа на детето в този процес. Чрез предучилищното образование в детската градина/подготвителна група към училище се полагат основите за учене през целия живот, като се осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на детето и се отчита значението на играта за детето. В резултат на сътрудничество между учителя и родителя, детето получава най-необходимата и ценна подкрепа за неговото пълноценно цялостно развитие.

Смятаме, че е необходимо в програмната система на детската градина да се отдели темата за приобщаването на детето в нейния по-широк контекст. В съвременния живот темата за приобщаване се превърна в универсална и общочовешка, решаването на която е мяра за хуманизъм и етика на дадено общество. Приобщаването на едно дете и неговите родители в живота на детската общност включва освен децата със СОП и децата, които се отличават по етнос, култура, непълни семейства, деца отгледани от един родител или от други членове на семейството, или настойници и т.н. Всички тези деца, израснали в различна среда и култура – имат специфични и специални потребности. От друга страна темата за приобщаване трябва да бъде разгледана през различните призми – морална, духовна, етична и образователна.

Ако погледнем нашето общество, то е съчетание от многообразие, не е моделирано, така, че да изолира различията. Не живеем на улици, по които се разхождат хора с един и същ пол, цвят на кожата, или език.

Затова и нашето разбиране по тази тема, представено в програмната система, е базирано върху уважение на различията и отхвърляне на предразсъдъците.

Необходима е подкрепа на родителите, за да знаят как да говорят с детето си за различията. Какъв език да използват? При такива ситуации в детската градина, могат да се поканят специалисти от подпомагащи професии (психолози, специални педагози, ресурсни учители, логопеди, социални работници и др.). В процеса на приобщаване и преодоляване на затрудненията на детето е необходимо по-ранно навременно и пълноценно сътрудничество между родителите и съответните специалисти.

Чрез различните форми на сътрудничеството и взаимодействието между учителите, директорите и другите педагогически специалисти и родителите в детската градина се създават условия за постигане на целите а детската градина – за възпитание, социализация, отглеждане, обучение, на децата, както и за формиране на положително отношение към детската градина/училището.

Родителите са участници и партньори в системата на предучилищното образование, заедно с децата, учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

Развитието на детето от предучилищна възраст се осъществява под влиянието на различни и постоянно променящи се биологични и социални, вътрешни и външни фактори, сред които основна роля играят семейството, училището и индивидуалният стил на дейност и поведение.

Семейството оказва въздействие върху детето чрез много и различни фактори. Наред с осъзнатите и целенасочени възпитателни мерки, семейството въздейства върху детето и чрез неосъзнавани от родителите форми на тяхното поведение, чрез отношенията помежду си и с околните. За да остане училището естествена среда, обуславяща развитието на духовните потребности и интереси на детето, е необходимо утвърждаване на тенденция за тясно сътрудничество между семейството и училището. Отношенията между родители и учители се изгражда на основата на:

- Разбирателство, единомислие, непрекъснато общуване и взаимодействие в името на детето.
- Целенасочената съвместна дейност между училището и семейството осигурява единен подход в разкриването на обкръжаващия детето свят и да разменя постоянна взаимна информация за цялостното развитие на детето, за неговите интереси, потребности и поведение.

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на училището, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Форми на сътрудничество и взаимодействие между детската градина и семейството

Взаимодействието, основано на взаимно доверие и сътрудничество, между родителите на всяко дете и екипа на детската градина, има голямо значение за адаптирането на детето към правилата на образователната среда, както и за развиване на самоувереност и чувство за принадлежност.

Сътрудничеството с родителите се постига на две нива:

- на ниво групата – под форма на родителски актив, комитет и т.н.
- на ниво детската градина – във форма на Настоятелство.

Формите на сътрудничество между детската градина и семейството са обединени в две групи: индивидуални и групови форми на работа.

Индивидуални форми на сътрудничество

Индивидуален разговор (среща) между детския учител и родителя.
Кога се провеждат?

По договаряне между учителя и родителя. Детският учител би трябвало да предложи време в което няма деца в групата(сутрешните часове; или късния след обяд) или в групата е осигурено присъствие на друго лице от детската градина. По този начин детският учител не нарушава правата на децата и своите задължения по длъжностната характеристика, Правилника за вътрешния ред, а осигурява защитеност на децата в групата.

Срещата може да се проведе преди началото на учебната година (през летния период) и/или в начало на месец септември. по време на първата среща родителите трябва да запознаят учителя с особеностите на тяхното дете, да поговорят открито за техните страхове и очаквания от детската градина. От друга страна учителят на групата запознава родителя с правилника на градината и правилата в групата, както и с неговите родителски задължения.

Видове разговори:

Във връзка с тяхната цел, могат да бъдат:

Първоначален и опознавателен разговор – с цел запознаване на детския учител с родителя и детето. Срещата може да се проведе преди началото на учебната година или в нейното начало (м. септември). На тази първа среща родителите могат запознават учителя с особеностите на тяхното дете, за своите очаквания – какво ще се случи с детето им в детската група. От друга страна учителят ги запознава с правилата в групата, в детските градина и с техните родителски задължения.

Информативни разговори – с цел запознаване на родителя с резултатите от предучилищното образование. Провеждат се в началото и края на учебната година.

Рутинни разговори с цел информиране на родителя за промените в детското развитие и поведение, както и за придобитите или в процес на придобиване на умения по отделните образователни направления. Провеждат се в различни времеви интервали: ежедневни, седмични или месечни.

Индивидуална консултация

Кога се провеждат?

По инициатива на учителя или по инициатива на родителя.

По инициатива на учителя

Ако учителят трябва да сподели наблюдавани затруднения, които изискват намесата на външен експерт специалист, той трябва да обясни това на родителите. Да подсказва варианти за вземането на решение, което засяга бъдещо развитие на неговото дете.

По инициатива на родителя

Когато родителят среща затруднения при отглеждането, възпитанието или при оказване на помощ в процеса на обучение. В тези случаи е необходимо детският учител да насочи родителя към специалист или самият той да насочи родителят към работещи стратегии.

Други индивидуални форми: Видове съобщения

Устните съобщения могат да бъдат – телефонно обаждане, скайп разговор;

Писмените съобщения днес, са e-mail, sms по мобилен телефон, лично съобщение във фейсбук на групата.

Кога се използват?

В зависимост от ежедневните събития и извънредни ситуации, при провеждане на празници и развлечения, екскурзии, лагери и др., събития в детската градина или извън нея, могат да възникнат ситуации в които учителят да използва бързи форми на съобщения.

За планираните мероприятия, за които е необходима повече подробна и детайлизирана информация за родителя – е желателно използването на писмени съобщения.

Групови форми на сътрудничество с родителите

Родителската среща – традиционната и най-популярна групова форма

Създаването на сплотена група от родители, които да се включат в живота на групата, допринася за реализирането на целите и задачите на детската градина. Позитивното въвличане на родителите като наблюдатели, участници и партньори, подпомага реализирането на програмната система на детската градина. Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала:

В началото на учебната година, във всяка група на детската градина се организира родителска среща, на която представя обобщенката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата/класа. Избира се комитет на родителите. Определят се неговите функции, работните отношения и начин на комуникация с екипа на групата/класа.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект, трябва да бъдат тематични, съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции на детето и да децата в групата. Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група;
- правила в детската група (първа възрастова група);
- специфични особености във физическото, познавателното, езиковото, духовно-нравственото, социалното, емоционалното и творческо развитие на детето – за втора и трета възрастови групи;
- детските приятелства; готовността на детето за живота в училище; готовност за учене – за подготвителна група.

Групи за подкрепа на родители – съвременна форма за групова подкрепа

Защо е необходима група и за родителя?

В групата родителят получава формална подкрепа от останалите родители, по въпроси които не може самостоятелно да реши и търси допълнителна емоционална подкрепа и информация.

Чрез групата родителят има възможност да преживява чувството на увереност, защитеност и равнопоставеност.

Видове групи за подкрепа на родителите:

- група на родителите, които имат еднакви проблеми относно детското развитие;
- група на родителите, които имат еднакви вярвания и модели на възпитание;
- група родители, които имат нужда от развиване на своите умения като родители;
- група родители на надарени деца;
- група на татковците и др.

Тренинг с родители

Тренингът е интерактивна форма на комуникация, върху основата на диалогичното общуване между лектора (учителя) и участващите в тренинга (родителите).

Опитът показва, че лекционната форма в нейния монологичен вариант може да повиши информираността на родителите по различни въпроси, но не предизвиква достатъчно мощен заряд, който да инициира, стимулира и регулира краткосрочна интензивна личностна промяна, така както се постига чрез тренинга. Родителите – участници в тренинга, могат да осъзнаят, да „разчупят” традиционните си убеждения и вярвания за домашното възпитание и взаимоотношенията между родители-деца, между хората; да овладеят нови социални умения, да променят ценностната си ориентация и да се обогатят с нови психолого-педагогически знания.

Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в детската група е друга изключително важна форма на сътрудничество между детската градина и семейството. Обикновено родителите присъстват на открити ситуации, тържества, празници и състезания.

Във всяка група на детската градина се изработват планове за съвместни инициативи с родителите. Най-често това са различните празници и тържества, в които родителите ще вземат участие. Необходимо е на родителите да им се предостави възможност да участват, както в съставянето на плана, така и при неговата подготовка и реализация. По този начин ще могат да се включат по-голяма част от родители, според техните индивидуални нагласи, способности (организаторски, изпълнителски, музикални, кулинарни, естетически и др.), и възможности (финансови или чрез труд).

Родителите могат да участват и в образователния процес провеждан в детската градина – чрез включването им в основната форма на работа на детския педагог- ситуацията. Всеки родител от групата е ценен с неговата личност и професионална реализация.

В зависимост от целта на ситуацията, може да се покани родител, който има съответната професия или професионални компетентности по изучаваната тема.

Чрез словесен разказ, презентация или демонстрация по дадена тема близка до образователното съдържание, или чрез посещение на неговата месторабота – децата по-лесно могат да възприемат и осмислят интегрираните знания от съответните направления.

Значението на включването на родителя има тристранен характер:

- за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;
- за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация; да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.
- за детските учители в групата – за успешното постигане на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма; правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; статии или материали във връзка с детското развитие; новини от живота в детската градина; продукти от дейността на децата (рисушки, работни листове, снимки) и др., могат да се използват следните форми:

- Сайт на детската градина
- Информационни табла за родителя
- Фейсбук на групата

Сътрудничеството с всички родители се постига през няколко канала:

В началото на учебната година, в детската градина се организира родителска среща, на която се представя обосновката и работния план за учебната година. Координират се очакванията на родителите и на екипа на групата. Определят се функции на работните отношения и начин на комуникация.

Родителските срещи през учебната година могат да се планират, според потребностите и желанията на родителите. В съдържателен аспект са тематични,

съобразени с актуални за възрастта – „горещи” и доминиращи теми, във връзка възрастовите особености на детското развитие и съответни поведенчески реакции да децата в групата.

Например, подобни ключови теми на детското развитие са:

- адаптация на детето в детската група
- детските приятелства
- готовността на детето за живота в училище
- готовност за учене – за подготвителна група.
- Участие на родителите в процеса на предучилищното образование

Включването на родителите в живота на детето в групата е друга изключително важна форма на сътрудничество между училището и семейството. Обикновено родителите присъстват на тържества, празници и състезания.

Значението на включването на родителя има тристранен характер:

- за детето – защото чувства подкрепата и съпричастността на родителя към това, което е важно за него;
- за родителя – който може да види детето си в различна от ежедневието ситуация;
- да общува с другите деца от групата и по този начин да обогати своите родителски умения.
- за учителя в групата – за успешното постигането на целта на социализация, възпитание и образование на детето, чрез подкрепата получена от родителите.

Други форми за комуникация детски учител – родител

Във връзка с периодично предоставяне на информация, относно промени в учебната програма;

правилата в групата; предстоящи празници, важни събития в детската градина; материали във връзка с детското развитие; новини от живота в училище ; продукти от дейността на децата (рисунки, работни листове, снимки) и др., може да се използва следната форма:

- Информационни табла за родителя
- Информация относно многообразието и качеството на учителската дейност, може да има прозрачност и публичност чрез:
- Електронно портфолио на детската градина
- Портфолио на учителите в групата

Сътрудничество между детската градина и други педагогически специалисти и институциите, подпомагащи дейностите на детската градина.

В зависимост от условията на населеното място, в което се намира детската градина, различните институции: социални, здравни, културо-просветни и др., могат да се реализират различни съвместни дейности.

Формите на сътрудничество с различните институции, могат да бъдат: индивидуални консултации; групови срещи; лектории; съвместни празници; клубове, кръжоци и т.н.